

Research Paper

Curriculum Model Based on Cultural Literacy in Education in Line with Regional Planning

Ayoub Abdollahi¹, Vida Andishmand^{*2}, Anahita Bahreinizadeh³, Zahra Zeinaddiny Meimand⁴

1. PhD student in Curriculum Planning, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran.
2. Assistant Professor, Department of Educational Sciences and Psychology, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran.
3. Assistant Professor, Department of Educational Sciences and Psychology, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran.
4. Assistant Professor, Department of Educational Sciences and Psychology, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran.

ARTICLE INFO

PP: 470-485

Use your device to scan and
read the article online

Keywords:

Accreditation, Curriculum Model, Cultural Literacy, Education

Abstract

This research was conducted with the aim of providing a curriculum model based on cultural literacy in education in line with regional planning. In the present research, in the quantitative part, using the questionnaire obtained from the qualitative part of the research, the content validity of the primary concepts (indices) discovered through confirmatory factor analysis and its reliability through Cronbach's alpha coefficient and the existing status of the verified indicators (ranking) indicators) were analyzed using Friedman's test and SmartPLS software. The statistical population for conducting this part of the research is all the teachers of Sistan and Baluchistan province, and the statistical sample of Iranshahr teachers and the sampling method is also random and available. After carrying out the qualitative part and extracting the indicators and the final approval of the experts, the curriculum model based on cultural literacy in education was validated using a researcher-made questionnaire through the Lausche and Holsti coefficients. Also, using the factor analysis method, the final indicators of the model were examined and its reliability was obtained using Cronbach's alpha coefficient. Then, the ranking of the components was evaluated through the Friedman test. The results of the research showed that according to the content validity calculation for each item, 680 primary concepts (open codes) (items) were obtained at first, and in the second coding, 15 codes were refined and integrated, and finally 665 primary concepts (codes) were obtained. Baz) was extracted and finally 650 initial concepts succeeded in obtaining a content validity ratio above 0.51 and was approved by experts. Then, the curriculum model based on cultural literacy in education has 6 alternative concepts (dimensions or main concepts) goals, evaluation, content, materials and resources, teaching strategies, learning and environment and 44 subsidiary concepts (components) and 650 primary concepts. was obtained which is a curriculum component based on cultural literacy in education in the form of cultural assessment, cultural knowledge, religious knowledge, educational strategy, cultural strategy, management strategy, student-centered learning strategies, education-centered strategies, skill elements, social goals and .. was designed

Citation: Abdollahi, A., Andishmand, V., Bahreinizadeh, A., Zeinaddiny Meimand, Z. (2024). **Curriculum Model Based on Cultural Literacy in Education in Line with Regional Planning.** *Geography (Regional Planning)*, 14(55), 470-485.

DOI: 10.22034/jgeoq.2024.314926.3403

* **Corresponding Author:** Vida Andishmand **Email:** dandishmand@gmail.com

Copyright © 2024 The Authors. Published by Qeshm Institute. This is an open access article under the CC BY license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Extended Abstract

Introduction

Cultural education is one of the most important concerns of education systems. Since culture is made up of different categories such as goals, values, beliefs, and ideals, and the society should follow three models for culture: 1. Preservation of the existing culture 2. Transfer of culture 3. The reconstruction of culture, which is the best and most suitable option and way for these three actions of the school system, which by doing the inherent task of education, which is to socialize people through culture and its categories, creates a kind of ability and knowledge in people, which is referred to as cultural literacy, which can be examined in the form of two approaches: the "context-independent" approach and the "ideological" approach. Based on this, culture is known as a factor that gives meaning and direction to people's lives. Also, in the modern world with intense immigration and ethnic revival, an acute problem that exists is the patient attitude of people towards other cultures as well as the skills of constructive interaction with people belonging to different cultural groups, so governments should provide an environment in which People with different race, religion, ethnic origin, culture, education, age, gender, experiences, values and perceptions can live with each other by understanding these differences. Based on this, Iran is a multicultural society that requires the government to take serious measures to evaluate the existing cultural situation and conduct the necessary studies and research for its development plan. One of these cultural requirements is the development of cultural literacy, which is not only for the individual, but also for creating relationships between individuals and creates the foundations for individual participation in society. In addition to transferring and introducing cultural traditions and values, education can also play a role in paying attention to values superior to the known culture of a society and recognizing and introducing values beyond the existing culture. If the culture provides us with predetermined solutions, the solutions that belong to others or the past. Education prevents the repressive pressure of culture because the more illiterate we are, the more culture decides for us. In relation to cultural literacy and its role in the development of society in Iran, not many studies have been conducted. The researcher (2019)

states that it is necessary for universities to teach the components of cultural literacy and prepare students for the world after graduation, and also to search in the country's cultural documents, including "Cultural Engineering of the Country" and "Innovation System Strengthening and Promotion Document" "Cultural" of the Supreme Council of the Cultural Revolution and related strategic plans also show the need for this. This literacy is not a one-dimensional issue, but a continuum with multiple dimensions, in which the development of social intelligence with new methods and techniques is always emphasized. Therefore, education and teachers as the main institution and founder system in all fields of education and training can play a very prominent role in the development of cultural literacy of the society. Therefore, with the aim of explaining the concepts and dimensions of cultural literacy and its related components, this research has pursued this question: What dimensions and components does a curriculum based on cultural literacy include? How is the conceptual model of research valid? What is the proposed model of the curriculum based on cultural literacy? And what is the current state of cultural literacy among education teachers?

Methodology

In this research, using the questionnaire obtained from the qualitative part of the research, the content validity of the primary concepts (indices) discovered through confirmatory factor analysis and its reliability through Cronbach's alpha coefficient and the existing status of verified indicators (ranking of indicators) It was analyzed using Friedman's test and SmartPLS software. The statistical population for conducting this part of the research is all the teachers of Sistan and Baluchistan province, and the statistical sample of Iranshahr teachers and the sampling method is also random and available. For the validation of the tool, the quantitative section has been used according to the guidance professors. Confirmatory factor analysis (instrument validity) of Lausche and Holstein coefficient and the reliability of the quantitative part of the instrument has been done using Cronbach's alpha coefficient.

Results and Conclusion

The results showed that evaluation, objectives, content, strategy and materials and resources are among the indicators of the curriculum based on

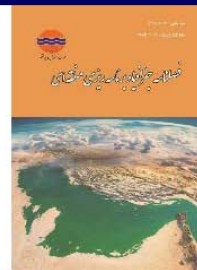
cultural literacy in education and the average rating of evaluation indicators, objectives, content, strategy and materials and resources are 3.22 respectively. , 3.14, 2.25, 3.3, and 3.39, and the index of materials and resources with an average rank of 3.39 is in the first order of importance, self-efficacy index with an average rank of 3.22 in the second order of importance, the index of goals with an average The rank of 3.14 is in the third order of importance, the strategy index with an average rank of 3 is in the fourth order of importance, and the content index is in the fifth order of importance with an average rank of 2.25. The results of the survey show the current status of indicators and components related to cultural literacy in the education curriculum. In this regard, five main indicators including evaluation, goals, content, strategy and materials and resources have been identified, which are ranked in order of importance: Materials and resources (first rank) This index was recognized as the most important component. The high importance of materials and resources indicates the need to use rich and diverse resources to promote cultural literacy. These resources can include books, articles, media, and other educational tools that help

students learn about different cultures. Self-efficacy (second level) which refers to students' ability to understand and apply cultural literacy concepts. This component indicates that students should feel that they are able to learn and interact with different cultures. Objectives (third level) educational objectives should be designed in such a way that Consider the development of cultural literacy. These goals should be well-defined and measurable in the teaching and learning process It shows that the choice of appropriate strategies can have a significant impact on students' learning. Content (5th rank) that should include topics related to different cultures. However, the lower rank of content compared to other components indicates the need to revise the current educational content. In order to be able to develop cultural literacy more effectively, the results of this study emphasize that to strengthen the curriculum based on cultural literacy, it is necessary to pay special attention to the components of materials and resources, self-efficacy and educational goals, as well as the need to review the educational content and selection Appropriate strategies for teaching cultural literacy are felt in order to improve the quality of education in this field.

References

1. Abdulli Sultan Ahmadi Javad, Naderi Ezzatollah, Saif Naraghi Maryam, Shariatmadari Ali (2015) A Look at Multicultural Education in Persian Literature Books, Baharestan Sokhon (Persian Literature Research Quarterly), 13(132), 252-235. [In Persian]
2. Abdulli Sultan Ahmadi Javad, Sadeghi Alireza (2014) Designing and validating the multicultural program model for general education in Iran. Iranian Curriculum Studies Quarterly. Number 39. Winter. pp. 71-108. [In Persian]
3. Afzali Saeeda, Sadeghi Alireza, Musapour Nematollah, Kadri Mustafa (1402). Designing the model of multicultural literacy curriculum for students and teachers of Farhangian University. Two-quarter theory and practice in the curriculum of 1402; 11 (21): 187-280. [In Persian]
4. Afzali, Saeeda, Sadeghi, Ali Reza, Musapour, Nematullah, Qadri, Mustafa. (1401). Evaluation of multicultural literacy dimensions of students and teachers of Farhangian University. Educational and School Studies, 11(1), 427-448. [In Persian]
5. Ahmadipour, Ronak; Moazzami, Mojtaba; Tutian, Siddiqa, Kavousi, Ismail. (2019). Identifying the systematic elements of promoting cultural literacy; Subject of study: Iran's education, Sociological researches, number 4, year 2014. [In Persian]
6. Ahmadipur, Ronak; Moazzami, Mojtaba; Tutian, Siddiqa, Kavousi, Ismail. (1400). Designing a model for promoting cultural literacy in Iran's education, scientific journal of education and learning research, volume 18, number 2 - serial number 34, page 65-82. [In Persian]
7. Ezzatzadeh, Mastoureh. (2019). Cyber social networks and cultural development. Iranian Social Development Studies, 13(1), 81-91. [In Persian]
8. Ghiathi, Sh., Mehralizadeh, Y., Hosseinpour, M., and Nasiri, M. (2018). Designing a culture-based intellectual capital model in Iranian universities. Islamic Management, 28(2), 193-219. [In Persian]

9. Hafez Nia, Mohammad Reza. (1402). An introduction to research methods in humanities, Samt Publications, 32nd edition. [In Persian]
10. Heydari Naqd Ali, Jila, Javadani, Mohammad, Bagheri Karachi, Amin, Zar, Jahangir. (1402). Designing and validating the cultural literacy framework of primary school teachers. Quarterly Journal of Culture-Communication Studies, (62) 24, 125-172. [In Persian]
11. Hosni Rostamabadi, Mustafa; Rajabi Farjad, Hajieh; Tutian Esfahani, Siddiq; Ameri Shahrabi, Mohsen. (1402). The relationship between cultural literacy and the prevention of cultural anomalies, Police Cultural Studies Journal, 10(2), 13-23. [In Persian]
12. Hosni, Malik. (1400). The requirements of cultural literacy to revive the identity of Islamic-Iranian civilization maker in the university. Journal of Religious Education and Culture, 2(1), 82-96. [In Persian]
13. Jafari, Mustafa, Mirzaei, Narges. (2013). The effect of cultural literacy on the development of cultural tourism, the second national industrial engineering and management conference [In Persian]
14. Jamali, Maryam, Sadeghzadeh Qomsari, Alireza, Salehi Amiri, Seyedreza, Formehini Farahani, Mohsen. (2018). Investigating the current situation of cultural literacy promotion management in Iran's education. Socio-Cultural Strategy, 8(4), 31-51. [In Persian]
15. Khakzad, Farouq, Dehghani, Marzieh, Hakimzadeh, Rizvan, Sadeghi, Alireza, Salehi, Keyvan. (1401). Curriculum framework based on the development of cultural literacy in secondary school based on Zeiss' perspective. Management and planning in educational systems, 15(1), 173-192. [In Persian]
16. Khakzad, Farouq, Dehghani, Marzieh, Hakimzadeh, Rizvan, Sadeghi, Alireza, Salehi, Keyvan. (1400). Analyzing the components of cultural literacy for secondary school students: a meta-composite study. Curriculum Research, 11(2), 197-223. [In Persian]
17. Khakzad, Farouq, Dehghani, Marzieh, Hakimzadeh, Rizvan, Sadeghi, Alireza, Salehi, Keyvan. (1401). Curriculum framework based on the development of cultural literacy in secondary school based on Zeiss' perspective. Management and planning in educational systems, (1) 15, 173-192. [In Persian]
18. Khan Mohammadi, Hamidreza (2017) The effect of cultural literacy of school principals on the quality of learning of middle school students in the 2nd district of Tehran, Behavioral Studies in Management, 18, (9), 53-66. [In Persian]
19. Pirbadaghi, Fatemeh (2008) Meiring's approach in qualitative content analysis process. Payam Research Journal, Volume 9, Number 99. [In Persian]
20. Rumniani, Fatima; Ziaian, Fatemeh (2013), "Effect of cultural literacy on knowledge-based society", first national conference of educational sciences and psychology, Marvdasht, 1 and 2. [In Persian]
21. Sadeghi Alireza (2009) Review of the National Curriculum Document of the Islamic Republic of Iran based on the Multicultural Education Approach, Iranian Curriculum Studies Quarterly, No. 18, pp. 190-215. [In Persian]
22. Sadeghi Alireza (2013) Designing a Multicultural Curriculum Model for Elementary Teacher Training in the Islamic Republic of Iran. Doctoral thesis of Allameh Tabatabai University, Faculty of Psychology and Educational Sciences, pp. 123-190. [In Persian]
23. Sadeghi Alireza (2013) Features and necessities of developing a multicultural curriculum in Iran: examination of necessities and challenges. Culture Strategy, Volume 1, Number 50-52. [In Persian]
24. Samadipour Javaid, Maryam. (1400). Cultural Literacy and its Realms, Management and Accounting Studies Quarterly, Volume 1, Number 1, Pages 190-195. [In Persian]
25. Shadaloui, Hossein (2017) The effect of cultural literacy of the employees of the municipal cultural centers on the development of urban environment management in the 14th region of Tehran Municipality, Behavioral Studies in Management, 18, (9), 101-115. [In Persian]
26. Snavandi, Tahereh; Azimi, dream. (1401). The book of cultural literacy and identity in the new era, last line publications, electronic book. [In Persian]
27. Snavandi, Tahereh; Parsa Moin, Cyrus. (1401). The relationship between parents' cultural literacy and identification (case study: female students of elementary school in Tehran), New Ideas of Psychology Quarterly, Volume 12, Number 16. [In Persian]
28. Tavakoli, Morteza; God bless you, Ali. (1401). Risk analysis of cultural literacy in the field of spiritual capital of the rural landscape (case study: villagers of Lorestan province). Rural Development Strategies, 9(3). [In Persian]

مقاله پژوهشی

الگوی برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی در آموزش و پرورش در راستای برنامه ریزی منطقه‌ای

ایوب عبدالمهی - دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران.
ویدا اندیشمند* - استادیار، گروه علوم تربیتی و روانشناسی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران.
آناهیتا بحرینی زاده - استادیار، گروه علوم تربیتی و روانشناسی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران.
زهرا زین الدینی میمند - استادیار، گروه علوم تربیتی و روانشناسی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران.

اطلاعات مقاله	چکیده
<p>شماره صفحات: ۴۸۵-۴۷۰</p> <p>از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید</p> 	<p>این پژوهش با هدف ارائه الگوی برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی در آموزش و پرورش در راستای برنامه ریزی منطقه‌ای انجام شد. در پژوهش حاضر در قسمت کمی با استفاده از پرسشنامه حاصل از بخش کیفی پژوهش، روایی محتوایی مفاهیم اولیه ی (شاخص‌ها) کشف شده از طریق تحلیل عاملی تأییدی و پایایی آن از طریق ضریب آلفای کرونباخ و وضعیت موجود شاخص‌های تأیید شده (رتبه بندی شاخص‌ها) با استفاده از آزمون فریدمن و نرم افزار اسمارت پی ال اس مورد بررسی قرار گرفت. جامعه آماری جهت انجام این بخش از پژوهش تمامی معلمان استان سیستان و بلوچستان می باشند و نمونه آماری معلمان شهرستان ایرانشهر و روش نمونه گیری نیز تصادفی و در دسترس می باشد. پس از انجام قسمت کیفی و استخراج شاخص‌ها و تأیید نهایی خبرگان، الگوی برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی در آموزش و پرورش طراحی شده با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته از طریق ضریب لاوشه و هولستی اعتبار سنجی شد. همچنین با استفاده از روش تحلیل عاملی شاخص‌های نهایی الگو مورد بررسی قرار گرفته و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ بدست آمد. سپس از طریق آزمون فریدمن رتبه بندی مؤلفه‌ها مورد بررسی قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان داد باتوجه به محاسبه مقدار روایی محتوایی برای تک تک گویه‌ها، در ابتدا تعداد ۶۸۰ مفهوم اولیه (کدهای باز) (گویه) بدست آمد و در کدگذاری دوم تعداد ۱۵ کد مورد پالایش و ادغام قرار گرفت و نهایتاً تعداد ۶۶۵ مفهوم اولیه (کد باز) استخراج گردید و در نهایت تعداد ۶۵۰ مفهوم اولیه موفق به کسب نسبت روایی محتوایی بالای ۰.۵۱ شد و مورد تأیید متخصصین و خبرگان قرار گرفت. سپس الگوی برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی در آموزش و پرورش دارای ۶ مفهوم جایگزین (ابعاد یا مفاهیم اصلی) اهداف، ارزشیابی، محتوا، مواد و منابع، راهبردهای یاددهی یادگیری و محیط و ۴۴ مفهوم همدسته فرعی (مؤلفه‌ها) و ۶۵۰ مفهوم اولیه بدست آمد. که مؤلفه برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی در آموزش و پرورش در قالب‌های ارزیابی فرهنگی، دانش فرهنگی، دانش مذهبی، راهبرد تربیتی، راهبرد فرهنگی، راهبرد مدیریتی، راهبردهای یادگیری دانش آموز محور، راهبردهای آموزش محور، عناصر مهارتی، اهداف اجتماعی و... طراحی شد.</p>

استناد: عبدالمهی، ایوب؛ اندیشمند، ویدا؛ بحرینی زاده، آناهیتا؛ زین الدینی میمند، زهرا، (۱۴۰۳). **الگوی برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی در**

آموزش و پرورش در راستای برنامه ریزی منطقه‌ای. فصلنامه جغرافیا (برنامه ریزی منطقه‌ای)، ۱۴(۵۵): صص: ۴۸۵-۴۷۰

DOI: 10.22034/jgeoq.2024.314926.3403

مقدمه

آموزش‌های فرهنگی از مهم‌ترین دغدغه‌های تمامی نظام‌های تعلیم و تربیت به شمار می‌رود. از آنجایی که فرهنگ را مقوله‌های مختلفی چون اهداف، ارزش‌ها، باورها و آرمان‌ها تشکیل می‌دهد و جامعه در قبال فرهنگ باید به سه مدل عمل کند ۱. حفظ فرهنگ موجود ۲. انتقال فرهنگ ۳. بازسازی فرهنگ که برای این سه عمل نظام مدرسه ای بهترین و مناسب‌ترین گزینه و راه می‌باشد کن در واقع با عمل به وظیفه ذاتی آموزش و پرورش یعنی جامعه پذیر کردن افراد از طریق فرهنگ و مقوله‌های آن در افراد نوعی توانایی و دانایی ایجاد کند، که از آن به عنوان سواد فرهنگی یاد می‌شود. امروزه زندگی اجتماعی نسبت به گذشته بسیار پیچیده تر شده است و افراد اجتماع به دانش عمومی وسیع تری در رشته‌های گوناگون دانش بشری نیازمندند. هریک از رشته‌های دانش، چشم انداز متفاوتی برای تفکر و فهم جهان و زندگی در اختیار انسان می‌گذارند، اما فرایند آموزش نظام تعلیم و تربیت بدون فراگیری دانش عمومی، آموزشی ناقص خواهد بود و فراگیران از تربیت عمومی لازم برای غنی سازی زندگی و آموختن فرهنگ فردی و اجتماعی خویش محروم خواهند شد (گوتک، ۱۹۹۷: ۱۱۷ به نقل از محقق، فاطمه؛ ۱۳۹۹).

از سواد تعاریف گوناگونی ارائه شده است که گاه متضاد هم هستند. بر خلاف تصور، مفهوم سواد مفهومی گیج کننده و در عین حال بحث انگیز است (هربرت و ریچاردسون، ۲۰۰۱، بهولا، ۱۹۹۴؛ جی، ۱۹۹۱؛ بزینر و استریت، ۱۹۹۴). به طور کلی تعریف‌های گوناگون سواد را می‌توان در قالب دو رویکرد مورد بررسی قرار داد: رویکرد «مستقل از بافت» و رویکرد «ایدئولوژیکی». سواد در چارچوب رویکرد مستقل از بافت، با توانایی‌های ذهنی خاصی ارتباط دارد و این توانایی‌ها در بافت‌های اجتماعی و شرایط گوناگون، کاربرد یکسانی دارند. در این برداشت سواد توانایی خواندن و نوشتن تعریف می‌شود و باسواد بودن به معنای داشتن قابلیت استفاده از مواد و متون مکتوب و نیز مهارت‌های فنی مرتبط با رمزگردانی و رمزگشایی است. بر پایه این دیدگاه، سواد امری بدون جهت گیری است و می‌تواند برای هر نوع هدفی، خوب یا بد و شخصی یا جمعی به کار رود. همچنین، هنگامی که افراد باسواد می‌شوند، می‌توانند از آن برای یادگیری‌های بعدی استفاده کنند یا در زندگی روزمره از آن بهره‌گیرند. بر اساس این دیدگاه می‌توان گفت که، سواد مهارت شناختی ساده‌ای به شمار می‌رود که قابل یادگیری است. آنچه این رویکرد از مسئله سواد پیش بینی می‌کند همیشه در موقعیت‌های زندگی واقعی صادق نیست و چه بسا افرادی که در زمینه تخصص خود عملکرد مؤثر ندارند و یا افراد بیسوادی که توانایی‌های شناختی سطح بالا و موقعیت اقتصادی بسیار خوبی دارند. اما در دیدگاه ایدئولوژیکی سواد به مجموعه‌ای از قابلیت‌ها اشاره می‌کند که بسیار فراتر از خواندن و نوشتن هستند و به جای آنکه تنها به معنای خواندن و نوشتن متون مکتوب باشد، به معنای رمزگردانی و رمزگشایی اطلاعات در تمامی اشکالی است که بشر برای انتقال معنا می‌گیرد. به عبارت دیگر به دست آوردن سواد مستلزم طیف گسترده‌ای از مهارت‌ها و دانش‌ها است. علاوه بر این، قابلیت چنگانه سواد مبتنی بر رویکرد ایدئولوژی متأثر از بعد اجتماعی_ فرهنگی هر جامعه متأثر از ارزش‌ها، اهداف و آرمان‌های جامعه است و نمی‌تواند بدون جهت گیری باشد (استریت، ۱۹۸۴).

بر این اساس فرهنگ عاملی شناخته شده است که زندگی انسان‌ها را مفهوم و جهت می‌دهد (غیانی و همکاران، ۱۳۹۹). با ظهور جهانی شدن، مواجهه بین فرهنگ‌ها در موقعیت‌های مختلف از جمله، محل کار، محل تحصیل و نظایر آن اجتناب ناپذیر شده است (ناستاسی^۱، ۲۰۱۷) افراد به ناچار بیشتر از گذشته با واقعیت‌های اجتماعی و فرهنگی مختلف روبرو می‌شوند و امکان فعالیت در محیط‌های مذهبی و فرهنگی ناهمگن را دارند. همچنین در دنیای مدرن با مهاجرت شدید و احیای قومی، یک مشکل حاد که وجود دارد، نگرش بردبارانه یا صبورانه افراد نسبت به سایر فرهنگ‌ها و همچنین مهارت‌های تعامل سازنده با افراد متعلق به گروه‌های مختلف فرهنگی است لذا دولت‌ها باید محیطی را فراهم کنند که در چن افراد با نژاد، مذهب، خاستگاه قومی، فرهنگ، تحصیلات، سن، جنسیت، تجارب، ارزش‌ها و ادراکات مختلف بتوانند با درک این تفاوت‌ها با یکدیگر زندگی کنند (پارخوس^۲، ۲۰۱۶). بر اساس تاریخ کشور ما ایران محل زیست قومیت‌های نژادی و

1 Nastasi

2 Parkhous

مذهبی مختلفی بوده است. بر این اساس، ایران یک جامعه چندفرهنگی است (صادقی، ۱۳۹۳). از این رو می‌تواند دولت برای برنامه توسعه ای خود به ارزیابی وضعیت فرهنگی موجود و انجام مطالعات و تحقیقات لازم برای شناسایی چالش‌ها و بحران‌های فرهنگی ناشی از توسعه ارتباطات فرهنگی و تهاجم فرهنگی بیگانه و عدم انتقال فرهنگ به صورت درست در برخی نواحی کشور به صورت خاص مبادرت جدی ورزد. (خاکزاد و همکاران، ۱۴۰۰). شناخت ویژگی‌های فرهنگی ضرورتاً در جوامع آینده شکل خواهد گرفت، کمک می‌کند تا برنامه‌ریزی‌های مرتبط با توجه به افق‌های زمانی گسترده تر شکل گیرد و پیوسته تجدید نظر شوند یکی از این الزامات فرهنگی توسعه سواد فرهنگی است که یکی از مهم‌ترین سوادهای چندگانه که همه استادان و مربیان تعلیم و تربیت آن را باید کسب کنند، سواد فرهنگی است (صادقی و هواس بیگی، ۱۳۹۹). سواد فرهنگی تنها برای فرد نیست بلکه برای ایجاد رابطه میان افراد نیز هست و بسترهای مشارکت فرد در جامعه را ایجاد می‌کند. شناخت از فرهنگ دیگری و مدارای با فرهنگ‌های دیگر از نشانه‌های سواد فرهنگی است (محمدزاده، صدیق؛ ۱۳۹۵). آموزش و پرورش علاوه بر انتقال و شناساندن سنن و ارزش‌های فرهنگی، در توجه دادن به ارزش‌های برتر از فرهنگ شناخته‌شده ی یک جامعه و بازشناسی و واردکردن ارزش‌هایی فراتر از فرهنگ موجود نیز می‌تواند نقش داشته باشد، چراکه تربیت کردن تنها توسل به تولید فوری یا توجه به قبول ارزش‌های فرهنگ حاضر نیست. آموزش و پرورش می‌تواند فرهنگ‌سازی کند و در اعتلای فرهنگ عامی نقش داشته باشد، ضمن این‌که آموزش و پرورش معمولاً فرهنگ کتابی «فرهنگ ادبی» را برای افراد شایسته‌ی آن نیز حفظ می‌کند. با توجه به آنچه گفته شد یکی از کارکردهای آموزش و پرورش ایجاد و بسط فرهنگ برای یک اکثریت است. چنان‌که مردیها (۱۳۸۱) اشاره می‌کند: تنها آموزش و گسترش آن است که تکوین فرهنگ جهانی را موجب شده و انسان‌های آموزش دیده فرهنگ سرمایه‌داری را توسعه داده اند و فصل مشترک مناطق توسعه‌یافته‌ی جهانی ک پک^۱، ستول، کوالالامپور، لندن و ژنو را بیش از همه در «آموزش» باید جست. وی در ارتباط دادن و یا تقابل فرهنگ و آموزش و پرورش تا آن اندازه بر اهمیت آموزش و پرورش تأکید می‌کند که می‌گوید: «آموزش و پرورش قدرت راه حل یابی را به ما می‌دهد. در صورتی‌که فرهنگ راه‌حلی از پیش تعیین شده را در اختیارمان می‌گذارد، راه‌حلی که مال دیگران یا گذشتگان است.» آموزش مانع فشار جبر آمیز فرهنگ می‌شود زیرا هرچه قدر بی‌سوادتر باشیم فرهنگ برای ما بیشتر تصمیم می‌گیرد. در ارتباط با سواد فرهنگی و نقش آن در توسعه افراد جامعه در کشور ایران، مطالعات زیادی انجام نشده است. محقق (۱۳۹۹) بیان می‌کند دانشگاه‌ها برای آموزش مولفه‌های سواد فرهنگی و آماده کردن دانشجویان برای دنیای پس از فراغت از تحصیل، ضروری است همچنین جستجو در اسناد فرهنگی کشور، از جمله «مهندسی فرهنگی کشور» و «سند تقویت و ارتقای نظام نوآوری فرهنگی» شورای عالی انقلاب فرهنگی و برنامه‌های راهبردی مرتبط نیز، نیاز به این مهم را نشان می‌دهد.

این سواد یک موضوع تک بعدی نیست بلکه پیوستاری است با ابعاد متعدد که در آن همواره بر توسعه هوش اجتماعی با روش‌ها و تکنیک‌های نوین، تأکید می‌شود (جعفری و رئیس میرزایی، ۱۳۹۳). بنیان همبستگی اجتماعی، پیشرفت اقتصادی، توسعه پایدار، تعالی انسانیت، صلح و دوستی همه این موضوعات ارتباط مستقیمی با میزان سواد فرهنگی فرد در جامعه دارند. بنابراین آموزش و پرورش و معلمان به عنوان اصلی‌ترین نهاد و نظام بنیانگذار در تمامی عرصه‌های تربیتی و آموزشی می‌توانند نقش بسیار پررنگی را توسعه سواد فرهنگی جامعه داشته باشند. رومیانی (۱۳۹۳) بیان می‌کند که دستیابی به اهداف توسعه ای کشور، مستلزم پرورش شهروندانی است که از سواد فرهنگی مفید و کافی برخوردار باشند. امروزه سواد فرهنگی به یکی از مسائل مهم و کلیدی در بسیاری از عرصه‌های اجتماعی تبدیل شده است. جوامع پیشرفته، با هزینه کردن در حوزه سواد فرهنگی، شرایط را برای ثبات و توسعه پایدار فراهم می‌کنند. و از آن ابزاری می‌سازند که فرد در جامعه احساس پیش روندگی و تعالی داشته باشد، چیزی که افراد جامعه ما به آن نیاز فراوانی دارند. حقیقت این است که در حال حاضر در جامعه ما، از سطح پایین سواد فرهنگی حتی در میان دانشگاهیان و معلمان و دانشجویان صحبت می‌شود. بنابراین پرداختن به موضوع سواد فرهنگی و گنجاندن مؤلفه‌ها و ابعاد آن در سبب برنامه درسی ملی نظام تعلیم و تربیت تاکنون جایی نداشته است و هر چند موضوعی چندان گنگ و ناشناخته برای اهل فرهنگ نیست اما ضرورت دارد مفاهیم مربوطه تبیین و با کمک قابلیت‌های آن، کاستی‌های موجود مدارس کشور، مرتفع گردیده و منجر به

زیستی بهتر و آگاهانه در کنار هم در هزاره سوم شود؛ لذا این پژوهش با هدف تبیین مفاهیم و ابعاد سواد فرهنگی و مولفه‌های مربوطه در پی این سوال بوده است برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی چه ابعاد و مولفه‌هایی را در بر می‌گیرد؟ الگوی مفهومی پژوهش چگونه معتبر می‌شود؟ الگوی پیشنهادی برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی چگونه است؟ و وضعیت موجود سواد فرهنگی در بین معلمان آموزش و پرورش چگونه است؟

روش پژوهش

در پژوهش حاضر با استفاده از پرسشنامه حاصل از بخش کیفی پژوهش، روایی محتوایی مفاهیم اولیه‌ی (شاخص‌ها) کشف شده از طریق تحلیل عاملی تأییدی و پایایی آن از طریق ضریب آلفای کرونباخ و وضعیت موجود شاخص‌های تأیید شده (رتبه بندی شاخص‌ها) با استفاده از آزمون فریدمن و نرم افزار اسمارت پی ال اس مورد بررسی قرار گرفت.

جامعه آماری، نمونه آماری و روش نمونه‌گیری در بخش کمی پژوهش

جامعه آماری جهت انجام این بخش از پژوهش تمامی معلمان استان سیستان و بلوچستان می‌باشند و نمونه آماری معلمان شهرستان ایرانشهر و روش نمونه‌گیری نیز تصادفی و در دسترس می‌باشد

روایی و اعتبار ابزار بخش کمی

جهت اعتباریابی ابزار بخش کمی از نظر اساتید راهنما استفاده شده است

تحلیل عاملی تأییدی (روایی ابزار)

ضریب لاوشه و هولستی

پایایی ابزار بخش کمی

استفاده از ضریب آلفای کرونباخ

تجزیه و تحلیل داده‌های کمی

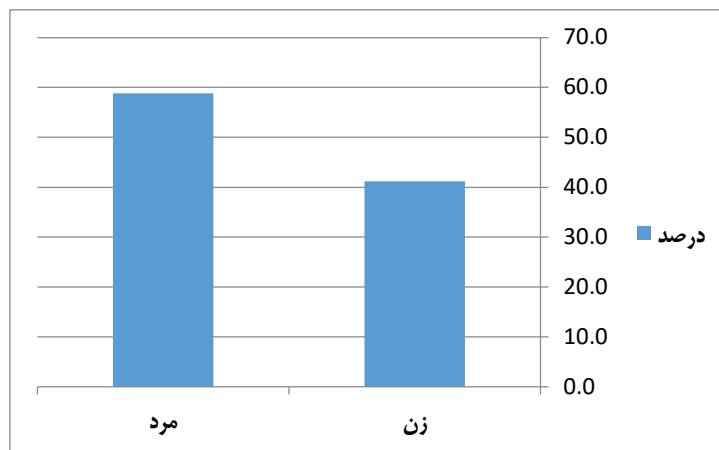
پس از انجام قسمت کیفی و استخراج شاخص‌ها و تأیید نهایی خبرگان، الگوی برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی در آموزش و پرورش طراحی شده با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته از طریق ضریب لاوشه و هولستی اعتبار سنجی شد. همچنین با استفاده از روش تحلیل عاملی شاخص‌های نهایی الگو مورد بررسی قرار گرفته و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ بدست آمد. سپس از طریق آزمون فریدمن رتبه بندی مؤلفه‌ها مورد بررسی قرار گرفته است.

تحلیل توصیفی

جدول ۱. فراوانی و درصد جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد
زن	۴۰	۴۱/۲
مرد	۵۷	۵۸/۸
تعداد کل	۹۶	۱۰۰

در جدول (۱) فراوانی مربوط به زنان ۴۰ و فراوانی مردان در نمونه برابر ۵۷ می‌باشد. میزان درصد زنان ۴۱/۲ و میزان درصد مردان ۵۸/۸ می‌باشد.

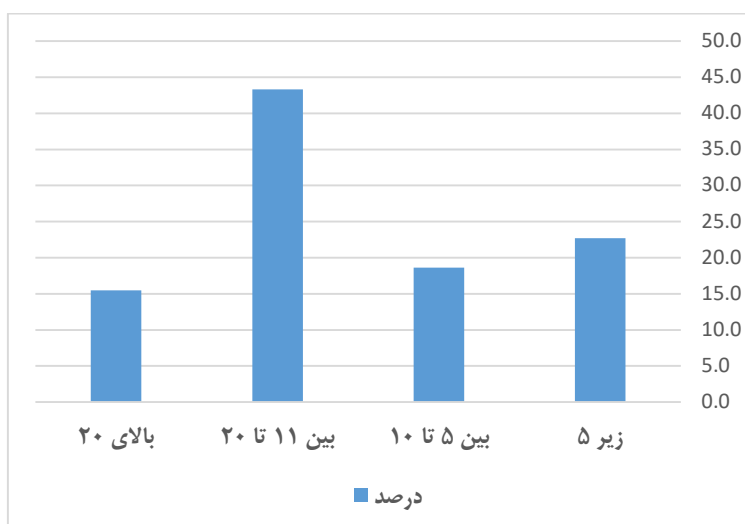
نمودار ۱. توزیع درصد جنسیت

در نمودار ۱ میزان درصد زنان ۴۱/۲ و میزان درصد مردان ۵۸/۸ می باشد.

جدول ۲. فراوانی و درصد سابقه کاری

درصد	فراوانی	سابقه کاری
۲۲/۷	۲۲	زیر ۵
۱۸/۶	۱۸	بین ۵ تا ۱۰
۴۳/۳	۴۳	بین ۱۱ تا ۲۰
۱۵/۵	۱۵	بالای ۲۰
۱۰۰	۹۷	تعداد کل

در جدول (۲) فراوانی مربوط به سابقه کاری زیر ۵، بین ۵ تا ۱۰، بین ۱۱ تا ۲۰ و بالای ۲۰ به ترتیب برابر ۲۲، ۱۸، ۴۳ و ۱۵ می باشد.

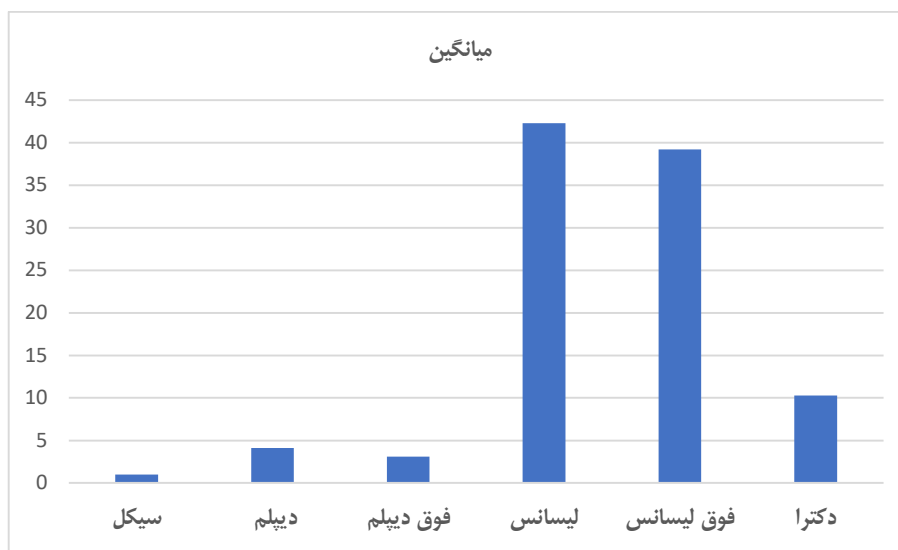
نمودار ۲. توزیع درصد سابقه کاری

در نمودار (۲) میزان درصد مربوط به سابقه کاری زیر ۵، بین ۵ تا ۱۰، بین ۱۱ تا ۲۰ و بالای ۲۰ به ترتیب ۱۵/۵، ۴۳/۳ و ۲۲/۷ می باشد.

جدول ۳. فراوانی و درصد مدرک

مدرک	فراوانی	درصد
سیکل	۱	۱
دیپلم	۴	۴/۱
فوق دیپلم	۳	۳/۱
لیسانس	۴۱	۴۲/۳
فوق لیسانس	۳۸	۳۹/۲
دکترای	۱۰	۱۰/۳
تعداد کل	۹۷	۱۰۰

در جدول (۳) فراوانی مربوط به افراد با تحصیلات سیکل، دیپلم، فوق دیپلم، لیسانس، فوق لیسانس و دکترای به ترتیب برابر ۱، ۴، ۳، ۴۱، ۳۸ و ۱۰ می باشد.

نمودار ۳. توزیع درصد مدرک

در نمودار ۳ میزان درصد مربوط به افراد با تحصیلات سیکل، دیپلم، فوق دیپلم، لیسانس، فوق لیسانس و دکترای به ترتیب ۱، ۴/۱، ۳/۱، ۴۲/۳، ۳۹/۲ و ۱۰/۳ درصد می باشد.

آمار استنباطی

سؤال چهارم پژوهش: وضعیت موجود رتبه بندی شاخص‌ها و مؤلفه‌های شناسایی شده سواد فرهنگی مدارس آموزش و پرورش چگونه است؟

جدول ۴. ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی در آموزش و پرورش

ابعاد	مؤلفه	گویه	میانگین	t	سطح معناداری
ارزیابی	ارزیابی انتقادی	توانایی ارزیابی انتقادی	۷۲.۳	۶۲۱.۵	۰/۰۰۱
		توانایی ایجاد انتقاد پذیری در دانش آموزان	۷۹.۳	۵۲۴.۶	۰/۰۰۱
	ارزیابی شخصی	توانایی هویت یابی شخصی	۸۹.۳	۷۵۴.۷	۰/۰۰۱
		توانایی حل مسئله	۹۹.۳	۰۶۵.۹	۰/۰۰۱
	ارزیابی فرهنگی	توانایی ارزیابی وضعیت فرهنگی موجود	۹۰.۳	۶۲۱.۷	۰/۰۰۱
		شناسایی فعالیت‌های فرهنگی اثر بخش	۹۱.۳	۹۲۱.۷	۰/۰۰۱
		شناسایی چالش و بحران‌های ناشی از تهاجم فرهنگی	۸۹.۳	۹۵۲.۷	۰/۰۰۱
		پاسخ به موارد متفاوت فرهنگی بدون تداخل تعصبات	۹۴.۳	۱۴۲.۸	۰/۰۰۱
		شناخت ابعاد مثبت و منفی فرهنگ	۰۲.۴	۲۲۶.۹	۰/۰۰۱
اهداف اجتماعی	توانایی کاهش خشونت های فردی	۹۶.۳	۶۷۲.۸	۰/۰۰۱	
	توانایی توسعه ظرفیت های فردی و اجتماعی جامعه	۸۹.۳	۷۵۴.۷	۰/۰۰۱	
	پرورش شهروندان با سواد	۰۱.۴	۲۵۴.۹	۰/۰۰۱	
	توانایی تقویت هوش فرهنگی - اجتماعی	۰۲.۴	۸۴۶.۸	۰/۰۰۱	
	ایجاد پیوستگی و همبستگی در جامعه	۸۲.۳	۹۸۰.۶	۰/۰۰۱	
	کمک به پیشرفت و توسعه کشور	۰۰.۴	۸۸۳.۸	۰/۰۰۱	
	توانایی تقویت نگرش به آموزش و پرورش به عنوان نهاد تشکیل دهنده سرمایه انسانی و اجتماعی	۰۰.۴	۹۶۰.۸	۰/۰۰۱	
	توانایی رفع نیازهای اجتماعی دانش آموزان	۹۳.۳	۷۷۸.۷	۰/۰۰۱	
	توانایی ایجاد صلح و دوستی	۹۶.۳	۳۱۴.۸	۰/۰۰۱	
	ارتقاء صلاحیت های اجتماعی دانش آموزان	۹۶.۳	۳۱۴.۸	۰/۰۰۱	
	اهداف آموزشی	توانایی تولید مقالات علمی	۶۲.۳	۶۷۷.۴	۰/۰۰۱
		نوایی تأثیر بر عملکرد نظام آموزشی	۷۴.۳	۹۱۷.۵	۰/۰۰۱
		رفع نیازهای شناختی دانش آموزان	۹۹.۳	۹۸۵.۸	۰/۰۰۱
توانایی بازمهندسی نظام تربیت مدرسه ای با رویکرد سواد فرهنگی		۶۸.۳	۶۴۹.۵	۰/۰۰۱	
توان بهره برداری از فناوری های آموزشی		۸۴.۳	۳۱۵.۷	۰/۰۰۱	
اهداف سلامت		توانایی رفع نیازهای عاطفی و جسمی در دانش آموزان	۸۵.۳	۱۳۶.۷	۰/۰۰۱
		اهداف پرورشی	توانایی ارتقاء شخصی نوجوانان	۸۱.۳	۵۸۰.۶
	پرورش دانش و مهارت خود و دانش آموزان		۹۱.۳	۵۵۸.۷	۰/۰۰۱
پرورش انسان چند بعدی	۸۴.۳		۳۱۵.۷	۰/۰۰۱	
اهداف زیست محیطی	ایجاد روحیه ی قانون گرا در دانش آموز	۸۵.۳	۴۲۶.۷	۰/۰۰۱	
	پرورش نخبه خلاق و مبتکر	۷۸.۳	۴۲۶.۶	۰/۰۰۱	
	توانایی کاهش آلودگی های زیست محیطی	۸۷.۳	۴۰۸.۷	۰/۰۰۱	
	اهداف زیست محیطی	تلاش برای جلوگیری از نابودی جنگل‌ها	۸۴.۳	۹۷۸.۶	۰/۰۰۱
		رعایت اصول زیست محیطی	۹۱.۳	۶۷۳.۷	۰/۰۰۱
	محتوا	تلاش در جهت حفظ میراث فرهنگی	۸۹.۳	۴۵۴.۷	۰/۰۰۱
		تلاش جهت کاهش خشونت میان اقوام و فرهنگ های مختلف	۹۰.۳	۹۳۵.۷	۰/۰۰۱
		توجه به الگوهای فرهنگی محلی	۸۲.۳	۰۳۴.۷	۰/۰۰۱
		توجه به الگوهای فرهنگی ملی	۸۹.۳	۳۴۳.۷	۰/۰۰۱
		تلاش جهت پیشگیری و درمان مشکلات و ناهنجاری های فرهنگی	۸۷.۳	۱۸۵.۷	۰/۰۰۱
		میزان هوشیاری فرهنگی	۸۶.۳	۹۳۰.۶	۰/۰۰۱
		میزان احساس هویت و اعتماد به نفس ملی	۹۸.۳	۲۲۷.۸	۰/۰۰۱
		توانایی ارتقاء موضوعات ذاتی در آموزش فرهنگی	۴۲.۳	۹۷۷.۲	۰/۰۰۱
میزان شناخت شما از مناسبات اجتماعی		۶۳.۳	۴۳۶.۵	۰/۰۰۱	

ابعاد	مولفه	گویه	میانگین	t	سطح معناداری
		میزان اعتقاد به وابستگی آزادی واقعی به دانش	۵۵.۳	۷۷۳.۴	۰/۰۰۱
		توان تألیف کتاب‌های درسی و محتوای آموزشی مبتنی بر سواد فرهنگی	۵۵.۳	۷۳۴.۴	۰/۰۰۱
دانش تاریخی		میزان برخورداری شما از دانش تاریخی ایران	۷۳.۳	۲۶۷.۶	۰/۰۰۱
		میزان برخورداری شما از دانش تاریخی جهان	۶۶.۳	۴۲۴.۵	۰/۰۰۱
		میزان شناخت شما از آسبهای فرهنگی کشورمان در طول دوره‌های تاریخی	۷۱.۳	۰۶۹.۶	۰/۰۰۱
دانش زیست محیطی		میزان توجه به آداب و سنت‌های خسته مردم ایران	۶۳.۳	۳۹۳.۵	۰/۰۰۱
		شناخت غنای محیط زیست کشور	۶۶.۳	۶۳۳.۵	۰/۰۰۱
دانش سیاسی		میزان سواد زیست محیطی	۶۶.۳	۶۷۷.۵	۰/۰۰۱
		میزان دانش سیاسی	۶۸.۳	۷۳۵.۵	۰/۰۰۱
دانش فرهنگی		توانایی رفع نیازهای سیاسی دانش‌آموزان	۶۶.۳	۸۶۷.۵	۰/۰۰۱
		توانایی تدوین سیاست‌های فرهنگی	۴۹.۳	۱۵۲.۴	۰/۰۰۱
		شناخت فرهنگ و خرده فرهنگ‌ها	۷۹.۳	۸۲۸.۶	۰/۰۰۱
		توان طراحی برنامه‌های سواد افزایی فرهنگی	۸۵.۳	۶۱۸.۷	۰/۰۰۱
		میزان سواد چند فرهنگی	۸۱.۳	۴۰۴.۷	۰/۰۰۱
		آشنایی با معماری ایرانی - اسلامی	۷۲.۳	۲۱۷.۶	۰/۰۰۱
		میزان آشنایی با برنامه‌های فرهنگی آموزشی و درسی	۵۷.۳	۹۹۹.۴	۰/۰۰۱
		آگاهی نسبت به ارزش‌ها و آرمانهای ملی	۶۶.۳	۴۲۴.۵	۰/۰۰۱
		میزان شناخت از الزامات دینی و مذهبی	۹۱.۳	۱۹۳.۸	۰/۰۰۱
		میزان شناخت از الزامات دینی اقلیت‌های مذهبی و دینی در کشور	۹۲.۳	۳۱۷.۸	۰/۰۰۱
راهبرد ادبیاتی		میزان آشنایی با شعرا و نویسندگان ملی و جهانی ضرب‌المثل و مشاهیر ادبیات فارسی	۷۸.۳	۸۳۲.۶	۰/۰۰۱
		میزان آشنایی با انواع بازهای بومی و محلی	۹۱.۳	۲۶۶.۸	۰/۰۰۱
راهبرد تجربی		میزان شناخت شما از تجارب یادگیری دانش‌آموزان	۷۹.۳	۵۲۴.۶	۰/۰۰۱
		توانایی افزودن به تجارب خود و دانش‌آموزان از طریق کاوشگری	۰۳.۴	۲۸۱.۹	۰/۰۰۱
راهبرد تحلیلی		توانایی تحلیل و مقایسه رفتارهای غالب فرهنگی در مقایسه با سایر فرهنگ‌ها	۶۸.۳	۴۱۴.۵	۰/۰۰۱
		توانایی تربیت عقلانی دانش‌آموزان	۷۰.۳	۸۸۱.۵	۰/۰۰۱
راهبرد تربیتی		توانایی تربیت نسلی جدید با فرهنگی پویا	۰۸.۴	۲۵۷.۹	۰/۰۰۱
		اعتقاد به تربیت مدیران و معلمان آشنا به فرهنگ و سواد فرهنگی	۲۰.۴	۳۱۰.۱۰	۰/۰۰۱
راهبرد تعاملی		رفتن به کتابخانه برای مطالع انواع کتب	۹۹.۳	۵۴۲.۸	۰/۰۰۱
		درک دیالوگ‌های آزاد بین هویت‌های اجتماعی، قومی و مذهبی مختلف	۸۷.۳	۶۵۲.۷	۰/۰۰۱
		احترام به عقاید دیگران	۹۶.۳	۳۸۲.۸	۰/۰۰۱
		تلاش در جهت تعامل مدرسه و والدین	۸۰.۳	۳۵۱.۶	۰/۰۰۱
		میزان کسب دانش از راه تعامل اجتماعی	۹۸.۳	۹۳۲.۸	۰/۰۰۱
راهبرد تفکر محور		میزان دانش و اطلاعات قومی و چند فرهنگی	۹۷.۳	۲۳۶.۸	۰/۰۰۱
		میزان مهارت تفکر و تأمل	۹۵.۳	۳۹۹.۸	۰/۰۰۱
راهبرد تکنولوژی‌محور		میزان به کارگیری رسانه‌ها و فناوری مختلف در آموزش مباحث فرهنگی	۸۱.۳	۰۹۶.۷	۰/۰۰۱
		پذیرش تکنولوژی‌های ارتباطات	۷۶.۳	۴۶۸.۶	۰/۰۰۱
راهبرد فرهنگی		توانایی واکنش‌های خلاقانه	۸۷.۳	۱۸۵.۷	۰/۰۰۱
		میزان خود آگاهی فرهنگی	۸۷.۳	۲۹۴.۷	۰/۰۰۱
راهبرد کیفیت بخشی		توانایی فرهنگ سازی مناسب برای پیشرفت	۶۷.۳	۴۹۰.۴	۰/۰۰۱
		توانایی تبیین دقیق ناکارآمدی الگوی پیشرفت غربی در ایران در جلسات و کرسی‌های آزاداندیشی	۸۰.۳	۷۷۲.۶	۰/۰۰۱
		توانمندسازی هنجارها و ابزارهای فرهنگی برای مقابله با تهاجم فرهنگی	۸۷.۳	۷۸۴.۷	۰/۰۰۱
		معرفی و تبلیغ الگوهای مناسب و شایسته فرهنگی برای نسل جدید	۷۸.۳	۴۲۶.۶	۰/۰۰۱
		آگاه سازی خانواده‌ها در مورد سواد فرهنگی و مولفه‌های آن	۹۷.۳	۵۰۵.۸	۰/۰۰۱
		شرکت در همایش‌های سواد فرهنگی	۶۶.۳	۲۷۳.۵	۰/۰۰۱

ابعاد	مؤلفه	گویه	میانگین	t	سطح معناداری
		توانایی ارائه آموزشهای فرهنگی با کیفیت بالا	۹۱.۳	۷۹۴.۷	۰/۰۰۱
		توان برنامه‌ریزی های دقیق فرهنگی و آموزشی	۸۹.۳	۳۹۸.۷	۰/۰۰۱
		جلوگیری از ایجاد فضاهای چالش را و تنش برانگیز	۸۷.۳	۳۳۹.۷	۰/۰۰۱
		بکارگیری مهارت‌ها و مفاهیم فرهنگی در زندگی واقعی	۹۰.۳	۳۹۵.۷	۰/۰۰۱
	راهبرد مهارتی	میزان دانش هنری	۰۱.۴	۳۳۰.۸	۰/۰۰۱
	راهبرد هنری	تشخیص و جلوگیری از تعصب در سیستم کلاس	۹۱.۳	۰۵۴.۸	۰/۰۰۱
	راهبرد یادگیری	استفاده از فرهنگ دانش آموزان برای به اشتراک گذاشتن برنامه درسی	۹۵.۳	۲۶۱.۸	۰/۰۰۱
	دانش آموز		۸۰.۳	۸۷۸.۶	۰/۰۰۱
	محور	آموزش مرتبط با فرهنگ	۸۹.۳	۸۱۸.۷	۰/۰۰۱
	راهبردهای	آموزش هنجارها و ارزش‌ها	۹۰.۳	۳۹۵.۷	۰/۰۰۱
مواد و منابع		توانایی ایجاد عدالت در کلاس درس	۹۵.۳	۳۳۹.۸	۰/۰۰۱
		میزان اطلاعات پایه برای تبادل فرهنگی در دنیای مدرن	۷۲.۳	۶۲۱.۵	۰/۰۰۱
		میزان جذب اطلاعات فرهنگی و قومی دانش آموزان	۷۹.۳	۵۲۴.۶	۰/۰۰۱
		میزان بیداری معنوی	۸۹.۳	۷۵۴.۷	۰/۰۰۱
		میزان آشنایی با سند برنامه درسی ملی	۹۹.۳	۰۶۵.۹	۰/۰۰۱
		میزان آشنایی با سند تحول بنیادین آموزش و پرورش	۹۰.۳	۶۲۱.۷	۰/۰۰۱
		میزان شناخت پروتکل های اجتماعی	۹۱.۳	۹۲۱.۷	۰/۰۰۱

نتایج جدول (۴) نشان داد که سطح معناداری گویه‌های شاخص های ارزیابی، محتوا، دانش، راهبرد و مواد و منابع در تمام موارد از ۰/۰۵ کمتر است و نشان دهنده این است که تمام موارد بالا جز شاخص‌های برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی در آموزش و پرورش می‌باشد.

جدول ۵. آزمون فریدمن شاخص های برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی در آموزش و پرورش

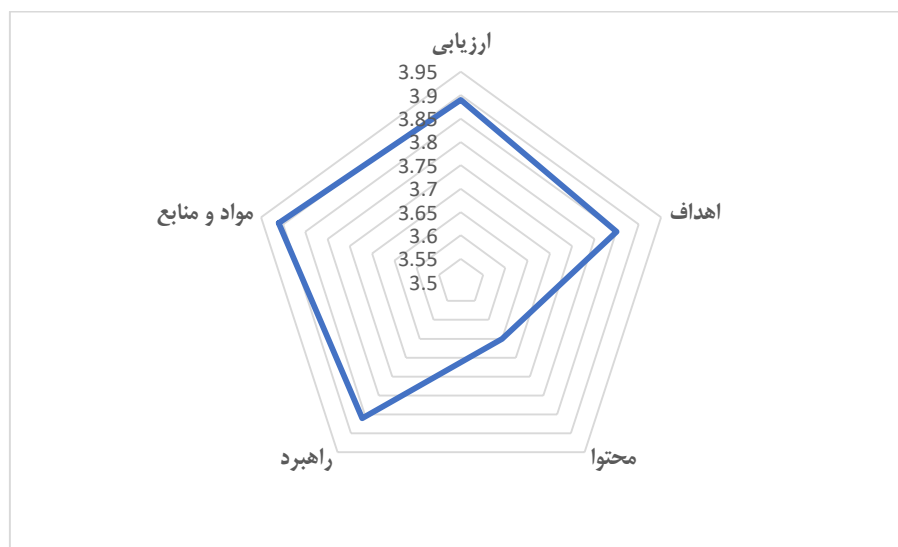
ابعاد	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین	میانگین رتبه
ارزیابی	۸۹.۳	۹۹.۰	۱	۵	۲۲.۳
اهداف	۸۵.۳	۰۱.۱	۱	۵	۱۴.۳
محتوا	۶۵.۳	۰۰.۱	۱	۵	۲۵.۲
راهبرد	۸۶.۳	۰۱.۱	۱	۵	۰۰.۳
مواد و منابع	۹۱.۳	۰۵.۱	۱	۵	۳۹.۳

نتایج جدول (۵) نشان می‌دهد که میانگین رتبه شاخص‌های ارزیابی، اهداف، محتوا، راهبرد و مواد و منابع به ترتیب ۳/۲۲، ۳/۱۴، ۲/۲۵، ۳ و ۳/۳۹ می‌باشد و شاخص مواد و منابع با میانگین رتبه ۳/۳۹ در مرتبه اول اهمیت، شاخص خودکارآمدی با میانگین رتبه ۳/۲۲ در مرتبه دوم اهمیت، شاخص اهداف با میانگین رتبه ۳/۱۴ در مرتبه سوم اهمیت، شاخص راهبرد با میانگین رتبه ۳ در مرتبه چهارم اهمیت و شاخص محتوا با میانگین رتبه ۲/۲۵ در مرتبه پنجم اهمیت قرار دارد.

جدول ۶. خلاصه نتایج آزمون غیرپارامتریک فریدمن

تعداد	۹۷
کای دو	۳۶/۷۲۹
درجه آزادی	۴
سطح معناداری	۰/۰۰۱

جدول (۶) نشان می‌دهد که سطح معناداری برابر $0/001$ است و از $0/05$ کوچکتر است، بنابراین ترتیب اهمیت برای شاخص‌های برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی در آموزش و پرورش تفاوت معناداری دارد.

نمودار ۴. نمودار راداری شاخص‌های برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی در آموزش و پرورش

کمترین مقدار مربوط به میانگین شاخص محتوا می‌باشد و برابر $3/65$ و بیشترین مقدار مربوط به شاخص مواد و منابع می‌باشد و $3/91$ است.

نتیجه‌گیری

نتایج نشان داد که ارزیابی، اهداف، محتوا، راهبرد و مواد و منابع جز شاخص‌های برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی در آموزش و پرورش می‌باشد و میانگین رتبه شاخص‌های ارزیابی، اهداف، محتوا، راهبرد و مواد و منابع به ترتیب $3/22$ ، $3/14$ ، $3/25$ ، 3 و $3/39$ می‌باشد و شاخص مواد و منابع با میانگین رتبه $3/39$ در مرتبه اول اهمیت، شاخص خودکارآمدی با میانگین رتبه $3/22$ در مرتبه دوم اهمیت، شاخص اهداف با میانگین رتبه $3/14$ در مرتبه سوم اهمیت، شاخص راهبرد با میانگین رتبه 3 در مرتبه چهارم اهمیت و شاخص محتوا با میانگین رتبه $2/25$ در مرتبه پنجم اهمیت قرار دارد. نتایج این فرضیه با پژوهش خاکزاد و همکاران (۱۴۰۱)، صمدپوری جاوید (۱۴۰۰) و احمدی پور (۱۳۹۹) همسو می‌باشد. در راستای تبیین این سوال می‌توان گفت نتایج این بررسی نشان‌دهنده وضعیت موجود شاخص‌ها و مولفه‌های مرتبط با سواد فرهنگی در برنامه درسی آموزش و پرورش است. در این راستا، پنج شاخص اصلی شامل ارزیابی، اهداف، محتوا، راهبرد و مواد و منابع شناسایی شده‌اند که به ترتیب اهمیت رتبه‌بندی شده‌اند: مواد و منابع (رتبه اول) این شاخص به‌عنوان مهم‌ترین مولفه شناخته شد. اهمیت بالای مواد و منابع نشان‌دهنده نیاز به استفاده از منابع غنی و متنوع برای ارتقاء سواد فرهنگی است. این منابع می‌توانند شامل کتاب‌ها، مقالات، رسانه‌ها و سایر ابزارهای آموزشی باشند که به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا با فرهنگ‌های مختلف آشنا شوند. خودکارآمدی (رتبه دوم) که توانایی دانش‌آموزان در درک و بکارگیری مفاهیم سواد فرهنگی اشاره دارد. این مولفه نشان می‌دهد که دانش‌آموزان باید احساس کنند که قادر به یادگیری و تعامل با فرهنگ‌های مختلف هستند. اهداف (رتبه سوم) اهداف آموزشی باید به‌گونه‌ای طراحی شوند که توسعه سواد فرهنگی را در نظر بگیرند. این اهداف باید مشخص و قابل اندازه‌گیری باشند تا بتوانند به‌خوبی در فرایند یاددهی و یادگیری گنجانده شوند. راهبرد (رتبه چهارم) که به روش‌هایی اشاره دارند که معلمان برای تدریس سواد فرهنگی به کار می‌برند. این مولفه نشان می‌دهد

که انتخاب راهبردهای مناسب می‌تواند تأثیر بسزایی بر یادگیری دانش‌آموزان داشته باشد. محتوا (رتبه پنجم) که باید شامل مباحث مرتبط با فرهنگ‌های مختلف باشد. با این حال، پایین‌تر بودن رتبه محتوا نسبت به سایر مولفه‌ها نشان‌دهنده نیاز به بازنگری در محتوای آموزشی فعلی است تا بتواند به‌طور مؤثرتری به توسعه سواد فرهنگی بپردازد. نتایج این بررسی تأکید می‌کند که برای تقویت برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی، توجه ویژه‌ای به مولفه‌های مواد و منابع، خودکارآمدی و اهداف آموزشی ضروری است. همچنین، نیاز به بازنگری در محتوای آموزشی و انتخاب راهبردهای مناسب برای تدریس سواد فرهنگی احساس می‌شود تا بتوان به بهبود کیفیت آموزش در این حوزه دست یافت.

محدودیت‌های پژوهش

تشخیص محدودیت‌ها و ذکر آن‌ها در هر پژوهش، به پژوهشگر در دفاع از یافته‌هایش کمک کرده و به پژوهش او اصالت می‌دهد. پژوهش حاضر نیز همچون سایر پژوهش‌ها با محدودیت‌هایی مواجه بوده که در این بخش به مهم‌ترین آن‌ها که فراروی پژوهش بوده اشاره می‌شود:

- نتایج پژوهش حاضر محدود به مولفه‌های برنامه درسی مبتنی بر سواد فرهنگی در آموزش و پرورش می‌شود و لذا از تعمیم آن به سایر مقاطع دانشگاهی باید احتیاط کرد.
- ۲ فرآیند جستجوی منابع پژوهشی جهت استخراج مولفه‌ها به دقت بالا انجام گرفت، اما ممکن است به دلایلی پژوهشگر به برخی از منابع دسترسی پیدا نکرده باشد.
- محدودیت‌های روش نمونه‌گیری در پژوهش حاضر ممکن است شانس انتخاب تصادفی و مستقل بودن نمونه‌ها را تا حدی کاهش داده باشد.

منابع

۱. احمدی پور، روناک؛ معظمی، مجتبی؛ طوطیان، صدیقه، کاووسی، اسماعیل. (۱۳۹۹). شناسایی عناصر نظام مند ارتقای سواد فرهنگی؛ مورد مطالعه: آموزش و پرورش ایران، پژوهش‌های جامعه‌شناسی، شماره ۴، سال ۱۴.
۲. احمدی پور، روناک؛ معظمی، مجتبی؛ طوطیان، صدیقه، کاووسی، اسماعیل. (۱۴۰۰). طراحی الگوی ارتقای سواد فرهنگی در آموزش و پرورش ایران، نشریه علمی پژوهش‌های آموزش و یادگیری، دوره ۱۸، شماره ۲ - شماره پیاپی ۳۴، صفحه ۶۵-۸۲.
۳. اسانوندی، طاهره؛ پارسا معین، کوروش. (۱۴۰۱). رابطه سواد فرهنگی والدین و هویت یابی (مورد مطالعه: دانش‌آموزان دختر مقطع ابتدایی شهر تهران)، فصلنامه ایده‌های نوین روانشناسی، دوره ۱۲، شماره ۱۶.
۴. اسانوندی، طاهره؛ عظیمی، رویا. (۱۴۰۱). کتاب سواد فرهنگی و هویت در عصر جدید، انتشارات خط آخر، کتاب الکترونیکی.
۵. افضل‌ی سعیده، صادقی علیرضا، موسی پور نعمت‌الله، قادری مصطفی. (۱۴۰۲). طراحی الگوی برنامه درسی سواد چندفرهنگی دانشجومعلم‌ان دانشگاه فرهنگیان دوفصلنامه نظریه و عمل در برنامه درسی ۱۴۰۲؛ ۱۱ (۲۱): ۲۸۰-۱۸۷.
۶. افضل‌ی، سعیده، صادقی، علی رضا، موسی پور، نعمت‌الله، قادری، مصطفی. (۱۴۰۱). ارزیابی ابعاد سواد چندفرهنگی دانشجومعلم‌ان دانشگاه فرهنگیان. مطالعات آموزشی و آموزشگاهی، ۱۱(۱)، ۴۲۷-۴۴۸.
۷. پیردقی، فاطمه (۱۳۸۸) رویکرد مایرینگ در فرآیند تحلیل محتوای کیفی. نشریه پیام پژوهش، دوره ۹، شماره ۹۹.
۸. توکلی، مرتضی؛ خدادادی، علی. (۱۴۰۱). تحلیل ریسک سواد فرهنگی در حوزه سرمایه معنوی چشم انداز روستایی (مورد مطالعه: روستائیان استان لرستان). راهبردهای توسعه روستایی، ۹(۳).
۹. جعفری، مصطفی، رییس میرزایی، نرگس. (۱۳۹۳). تأثیر سواد فرهنگی بر توسعه توریسم فرهنگی، دومین همایش ملی مهندسی صنایع و مدیریت

۱۰. جمالی، مریم، صادق‌زاده قمصری، علیرضا، صالحی امیری، سیدرضا، فرمهبینی فراهانی، محسن. (۱۳۹۸). بررسی وضعیت موجود مدیریت ارتقای سواد فرهنگی در آموزش و پرورش ایران. راهبرد اجتماعی فرهنگی، ۸(۴)، ۳۱-۵۱.
۱۱. حافظ‌نیا، محمدرضا. (۱۴۰۲). مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، انتشارات سمت، چاپ سی و دوم.
۱۲. حسنی رستم‌آبادی، مصطفی؛ رجیبی فرجاد، حاجیه؛ طوطیان اصفهانی، صدیقه؛ عامری شهرابی، محسن. (۱۴۰۲). رابطه سواد فرهنگی با پیش‌گیری ناهنجاری‌های فرهنگی، نشریه مطالعات فرهنگی پلیس، ۱۰(۲)، ۱۳-۲۳.
۱۳. حسنی، مالک. (۱۴۰۰). بایسته‌های سواد فرهنگی برای احیای هویت تمدن‌ساز اسلامی - ایرانی در دانشگاه. پژوهش‌نامه فرهنگ و معارف دینی، ۲(۱)، ۸۲-۹۶.
۱۴. حیدری نقدعلی، ژیلا، جاودانی، محمد، باقری کراچی، امین، زر، جهانگیر. (۱۴۰۲). طراحی و اعتباریابی چارچوب سواد فرهنگی معلمان دوره ابتدایی. فصلنامه مطالعات فرهنگ - ارتباطات، (۶۲) ۲۴، ۱۲۵-۱۷۳.
۱۵. خاکزاد، فاروق، دهقانی، مرضیه، حکیم‌زاده، رضوان، صادقی، علیرضا، صالحی، کیوان. (۱۴۰۱). چارچوب برنامه درسی مبتنی بر توسعه سواد فرهنگی در دوره متوسطه براساس دیدگاه زایس. مدیریت و برنامه‌ریزی در نظام‌های آموزشی، ۱۵(۱)، ۱۷۳-۱۹۲.
۱۶. خاکزاد، فاروق، دهقانی، مرضیه، حکیم‌زاده، رضوان، صادقی، علیرضا، صالحی، کیوان. (۱۴۰۰). واکوی مؤلفه‌های سواد فرهنگی برای دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه: یک مطالعه فراترکیب. پژوهش‌های برنامه درسی، ۱۱(۲)، ۱۹۷-۲۲۳.
۱۷. خاکزاد، فاروق، دهقانی، مرضیه، حکیم‌زاده، رضوان، صادقی، علیرضا، صالحی، کیوان. (۱۴۰۱). چارچوب برنامه درسی مبتنی بر توسعه سواد فرهنگی در دوره متوسطه براساس دیدگاه زایس. مدیریت و برنامه‌ریزی در نظام‌های آموزشی، ۱۵(۱)، ۱۷۳-۱۹۲.
۱۸. خان محمدی، حمیدرضا (۱۳۹۷). تاثیر سواد فرهنگی مدیران مدارس بر کیفیت یادگیری دانش‌آموزان مقطع متوسطه آموزش و پرورش منطقه ۲ شهر تهران، مطالعات رفتاری در مدیریت، ۱۸، (۹)، ۵۳-۶۶.
۱۹. رومیانی، فاطمه؛ ضیائیان، فاطمه (۱۳۹۳). «تاثیر سواد فرهنگی بر روی جامعه مبتنی بر دانایی»، نخستین همایش ملی علوم تربیتی و روان‌شناسی، مردودشت، ۱ و ۲.
۲۰. شادالوئی، حسین (۱۳۹۷). تاثیر سواد فرهنگی کارکنان مراکز فرهنگی شهرداری در توسعه مدیریت محیط زیست شهری در شهرداری منطقه ۱۴ تهران، مطالعات رفتاری در مدیریت، ۱۸، (۹)، ۱۰۱-۱۱۵.
۲۱. صادقی علیرضا (۱۳۸۹). بررسی سند برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران بر اساس رویکرد آموزش چندفرهنگی، فصلنامه مطالعات برنامه درسی ایران، شماره ۱۸ ص ۲۱۵-۱۹۰.
۲۲. صادقی علیرضا (۱۳۹۰). طراحی الگوی برنامه درسی چند فرهنگی تربیت معلم ابتدایی جمهوری اسلامی ایران. رساله تخصصی دکتری دانشگاه علامه طباطبایی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی ص ۱۹۰-۱۲۳.
۲۳. صادقی علیرضا (۱۳۹۱). ویژگی‌ها و ضرورت‌های تدوین برنامه درسی چندفرهنگی در ایران: بررسی ضرورت‌ها و چالش‌ها. راهبرد فرهنگ، دوره ۱، شماره ۵۲-۵۰.
۲۴. صمدی پور جاوید، مریم. (۱۴۰۰). سواد فرهنگی و قلمروهای آن، فصلنامه مطالعات مدیریت و حسابداری، دوره ۱، شماره ۱، صفحات ۱۹۵ - ۱۹۰.
۲۵. عبدلی سلطان احمدی جواد، صادقی علیرضا (۱۳۹۴). طراحی و اعتباربخشی الگوی برنامه چندفرهنگی برای دوره تعلیم و تربیت عمومی در ایران. فصلنامه مطالعات برنامه درسی ایران. شماره ۳۹. زمستان. ص ۱۰۸-۷۱.
۲۶. عبدلی سلطان احمدی جواد، نادری عزت‌الله، سیف‌نراقی مریم، شریعتمداری علی (۱۳۹۵). نگاهی به آموزش چند فرهنگی در کتاب‌های ادبیات فارسی، بهارستان سخن (فصلنامه علمی پژوهشی ادبیات فارسی)، ۱۳(۱۳۲)، ۲۵۲-۲۳۵.
۲۷. عزت‌زاده، مستوره. (۱۳۹۹). شبکه‌های اجتماعی سایبری و توسعه فرهنگی. مطالعات توسعه اجتماعی ایران، ۱۳(۱)، ۸۱-۹۱.
۲۸. غیانی، ش.، مهرعلیزاده، ی.، حسین‌پور، م.، و نصیری، م. (۱۳۹۸). طراحی مدل سرمایه فکری مبتنی بر فرهنگ در دانشگاه‌های ایران. مدیریت اسلامی، ۲۸(۲)، ۱۹۳-۲۱۹.